

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом образовању**

Број: 612-00-00614/9/2020-03

Датум: 01. 12. 2021. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 23. став 9. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21) и Одлуке Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00614/8/2020-03 од 28. 10. 2021. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е

о акредитацији студијског програма

Докторских академских студија (ДАС) – Археологија, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21), студијски програм **Докторске академске студије (ДАС) – Археологија** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Археологије, за упис **10 (десет)** студената у седишту Установе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР

Проф. др Јелена Кочовић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00614/8/2020-03
Датум: 28. 10. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 28. 10. 2021. године, донела је

ОДЛУКУ
о акредитацији студијског програма
Докторских академских студија (ДАС) – Археологија

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Докторских академских студија (ДАС) – Археологија**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Археологије за упис **10 (десет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

Образложење

Високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, је дана 29. 12. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Докторских академских студија (ДАС) – Археологија** (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00614/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно

поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 11. 03. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 15. 03. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 07. 06. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираног СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној дана 28. 10. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Археологија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21) дана 29. 12. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Посебан стандард: Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија

Високошколска установе поседује краткорочни и дугорочни програм рада и акредитована је као научно-истраживачке организације (НИО) код надлежног органа.

Показатељи који се односе на научноистраживачки рад: у претходном петогодишњем периоду (од академске 2015/16. до академске 2019/20. године) на Филозофском факултету је одбрањено 218 докторских дисертација, а мастер студије је завршило 1078 студената.

Број објављених публикација: На Филозофском факултету је ангажовано 295 наставника. Укупан број радова наставника у научним часописима са листе МПНТР у последњих пет година је 3461, што износи 12 радова по наставнику.

Број научноистраживачких пројеката: Број наставника на научноистраживачким пројектима је 249, што износи 84% од укупног броја наставника на Установи (295).

Број наставног особља укљученог у пројекте установа компетентних да реализују докторске студије: У претходној години Факултет је остварио сарадњу са 23 различите установе у земљи и иностранству и са 44 универзитета (научно истраживачки пројекти и размена студената, наставника, сарадника и ненаставног особља).

Установа испуњава услов за извођење докторских студија на основу листе наставника, њих 96 у сталном радном односу који су били ментори у изради доктората.

РК закључује да ВШУ испуњава све прописане критеријуме у оквиру Посебног стандарда за реализацију докторских студија.

Стандард је испуњен.

Стандард 1: Структура студијског програма

Докторске студије археологије, у трајању од 3 године (6 семестара), имају предвиђен број од 180 ЕСПБ. Бодовна вредност докторске дисертације је 120 ЕСПБ.

Завршене мастер академске студије из области археологије (300 ЕСПБ), просечна оцена на основним и мастер академским студијама најмање 8 (осам) или најмање 5 научних радова објављених у часописима од националног и међународног значаја, познавање једног страног (светског) језика представљају услов за упис на студијски програм. Лице које нема завршене одговарајуће студије полаже, у складу са Статутом Факултета, диференцијални испит.

Структура програма прати и развија образац постављен на мастер студијама археологије пружајући кандидату веће могућности за самосталан истраживачки рад. Стога су на овом нивоу образовања заступљене основне области проучавање на основним и мастер академским студијама - теорија и методологија, праисторија, класична археологија, средњи век, археологија Блиског Истока, египтологија, физичка антропологија и археозоологија.

Курикулум се базира на главном курсу из области специјализације, обавезном курсу који омогућава сврсисходно повезивање релевантних области истраживања, изборним курсевима, менторском раду и самосталном истраживању кандидата. Прва три семестра програма посвећена су настави, док су последња три семестра посвећена менторском и самосталном истраживачком раду и изради завршног рада.

Потребно је напоменути да је Одељење за археологију прихватило структуру која се примењује на Филозофском факултету у Београду и која се огледа у одржавања активне наставе на овом нивоу студија. Она омогућава повезивање међу појединим програмима уз примену мулти- и интердисциплинарног истраживачког рада у области хуманистичких и друштвених дисциплина. Настава се одвија кроз предавања, семинаре, студијски истраживачки рад – менторски и самосталан рад кандидата, што омогућава стицање теоријских и практичних знања предвиђених циљевима и исходима програма. Бодовна вредност сваког предмета исказана је у складу са европским системом преноса бодова. Избор се врши са листе изборних предмета докторских студија Факултета и/или Универзитета, у договору са ментором, а у складу са Правилником о изборним предметима Факултета.

Студент може прећи са других студијских програма на овај програм уколико положи диференцијалне испите које утврђује Веће Одељења за археологију на основу увида у садржај студијског програма са којег прелази и у складу са Статутом Факултета.

Самовредновање стандарда 4 (Квалитет студијског програма) и стандарда 15 (Квалитет докторских студија) дато је у оквиру Извештаја о самовредновању Филозофског факултета Универзитета у Београду. За овај стандард изнесене су уочене предности и слабости, као и могућности и опасности (SWOT анализа) које су квантификоване за сваку извршену анализу. Уочава се спремност за побољшање Квалитета студијског програма - стандарда 4 и Квалитета докторских студија – стандарда 15.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 8.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: *Сврха студијског програма*

Програм докторских студија археологије усмерен је на оспособљавање за самосталан научно-истраживачки рад и унапређивање теоријско-методолошких и практичних оквира дисциплине. Програм је креиран тако да обезбеди компетенције кандидата у погледу теоријских знања, способности и вештина и одвија се кроз вођено изучавање теоријско-методолошких проблема и самосталан истраживачки рад. Структура програма докторских студија археологије оформљена је тако да омогућавају различите видове специјализације кандидата. Основни циљ је да се кандидати припреме за рад у струковним научно-истраживачким институцијама или као предавачи на факултетима и другим високим школама. Ниво стечених академских знања и вештина претпоставља могућност запослења и у другим институцијама, према потребама јавног и приватног сектора.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: *Циљеви студијског програма*

Циљеви докторских студија усмерени су ка развијању креативних способности и аналитичких техника за истраживање прошлости, академских и професионалних знања и вештина, свести о потреби континуираног професионалног развоја и подстицање научне отворености и истраживачке радозналости, способности руковођења истраживачким пројектима, примена интердисциплинарних метода, као и подстицању на укључење у националне и међународне истраживачке пројекте

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 4: *Компетенције дипломираних студената*

Програм докторских студија археологије омогућава студентима да самостално решавају практичне и теоријске проблеме у одабраној области археологије и организују и остварују развојна и научна истраживања, развијају нове методе археолошких истраживања, критички мисле, презентују резултате истраживања на научно релевантни начин научној и стручној јавности у различитим формама (публиковање, предавања, научни скупови), поштују принципе етичког кодекса и да се укључују у међународне научне пројекте и доприносе подизању свести о значају археолошког истраживања и заштите културне баштине за одрживи развој заједнице.

Савладавањем програма докторских студија археологије кандидат стиче предметно-специфичне компетенције: темељно познавање одабране области и теоријско-методолошких аспеката археолошких истраживања, уз продубљивање мулти- и интердисциплинарног приступа, креативног доприноса савременим достигнућима, као и самосталном креирању, планирању и руковођењу сложеним археолошким пројектима.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 8.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: *Курикулум*

РК констатује да је Установа доставила Стандард 5 – опис стандарда са припадајућим прилозима и табелама је линкован са приложеном документацијом. Курикулум студијског програма докторске студије Археологија конципиран је у складу са његовим основним циљевима.

Структура курикулума обухвата распоред предмета по семестрима, фонд часова активне наставе и број ЕСПБ бодова. Докторски програм Археологија траје три године (6 семестара) са укупно 180 ЕСПБ. Програм се састоји из 9 обавезних и 37 изборних предмета од којих студент бира 5 предмета: у току првог семестра бира 1 од 15 изборних (10 ЕСПБ), у другом семестру 2 од 11 изборних (20 ЕСПБ), а у трећем семестру 1 од 11 предмета (20 ЕСПБ). Студијски програм докторских студија обухвата активну наставу и израду докторске дисертације.

Курикулум садржи дефинисане основе за самостални истраживачки рад студента. Као што је прописано стандардима, студије поред осталих предмета, обухватају и: студијско истраживачки рад (СИР), израду и одбрану дисертације. Рад на дисертацији предвиђа: СИР, израду пријаве дисертације, одбрану предлога теме докторске дисертације, израду дисертације и одбрану докторске дисертације. Студијски истраживачки рад подразумева све облике наставе који су у функцији непосредног оспособљавања студента за истраживање, писање научних радова и израду докторске дисертације.

Курикулумом се дефинишу обавезни и изборни предмети и модули по обиму, садржају и начину реализације. Обавезни предмети су теоријско-методолошки проблеми истраживања у области археологије, којим се даље развијају гносеолошко-епистемолошке и методолошко-истраживачке компетенције, као и критички однос према како традиционалним тако и савременим приступима и парадигмама у овој области. Изборни предмети даље развијају компетенције археолога. Предмети су из поља хуманистичких и друштвених наука, и углавном су добро испланирани.

Опис предмета садржи назив, тип предмета, годину и семестар студија, број ЕСПБ бодова, име наставника, циљ предмета са очекиваним исходима (знањима и способностима), предуслове за похађање предмета, садржај предмета, препоручену литературу, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања и друге одговарајуће податке. Установа у оквиру специфичности поља и области студијског програма докторских студија, исказала је специфичности везане за активну наставу на докторским студијама кроз описе дате у књизи предмета.

На основу детаљне анализе структуре и садржаја курикулума, утврђено је да су значајној мери поштоване препоруке о броју и распореду часова активне наставе на студијском програму, као и да су садржај, циљ и исходи предмета обухваћених курикулумом у складу са савременим научним сазнањима, научним методама и поступцима које студента оспособљавају за самостални истраживачки рад.

Број бодова одговара изборним предметима, најмање 50% од укупног броја бодова који одговара свим предметима студијског програма, укључујући садржаје везане за преносиве вештине (комуникационе вештине, тимски рад, предузетништво, управљање пројектима, етичност, стандардизација, заштита интелектуалне својине). Изборни предмети које студент бира износе 110 ЕСПБ од 180 ЕСПБ, а фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 61,11 %. То се уклапа у захтеве Стандарда 5. Предмети су примарно из поља друштвено-хуманистичких наука.

Курикулумом су ближе одређени захтеви везани за припрему докторске дисертације специфични за свако образовно-научно поље и области унутар поља.

Докторска дисертација је самостални оригинални научни рад студента докторских студија. На првој и другој години студија активну наставу чини обавезни предмет и изборни предмети, укључујући и самостални студијски истраживачки рад који је у функцији бављења научноистраживачким радом који је у функцији израде докторске дисертације. На последњој години докторских студија активну наставу чини само самостални научно-истраживачки рад - студијски истраживачки рад који је непосредно у

функцији израде докторске дисертације. Установа је у оквиру специфичности поља и области студијског програма докторских студија, исказала специфичности везане за активну наставу на докторским студијама кроз описе дате у књизи предмета.

Поступак пријаве, израде и одбране докторске дисертације одређен је општим актом самосталне високошколске установе.

Број бодова за докторску дисертацију улази у укупан број бодова потребних за завршетак докторских студија.

Најмање половина ЕСПБ бодова предвиђена је за реализацију докторских студија односи се на докторску дисертацију. Предмети предвиђени за израду докторске дисертације износе 120 ЕСПБ (66%).

Активна настава се састоји од најмање 25% предавања. Преостала настава је студијски истраживачки рад (СИР), који се при прорачуну оптерећења наставника дели са 6. Укупан број часова активне наставе на докторским студијама Археологија у складу је са прописаним стандардима и износи 20 часова недељно, од чега предавања износе 5 часова недељно (25%), СИР 15 часова (75%).

Високошколска установа поседује НИО акредитацију одговарајућег акредитационог тела. Описи појединих предмета из Табеле 5.2. (Опис предмета са називом, типом предмета, годином и семестром студија, број ЕСПБ, наведено име наставника, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предусловима за похађање предмета, садржај предмета, препоручена литература, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања) садрже све елементе прописане Стандардом 5. На основу садржаја и структуре курикулума, стечених научних сазнања и усвојене научне методе као и захтева за израду докторске дисертације, на основу приказаног курикулума и поједначних предмета на дас Археологија може се констатовати да ће докторанд бити оспособљен за самосталан научно-истраживачки рад.

РК је уочила да у одређеном броју силабуса нису адекватно приказани исходи који се формулишу у форми активних глагола којим се описује која су то шта тачно студент шта зна (разуме), шта је у стању да уради под одређеним околностима и како се понаша и / или које карактеристике испољава у односу на оно што ради (ставови, вредности, оријентације). Карактеристике исхода учења: разумљиви – прецизни и јасно формулисани да спрече различита тумачења; релевантни – усклађени са развојним и професионалним карактеристикама и нивом знања студената; конкретни – омогућују адекватну организацију наставе и проверу постигнућа; проверљиви (не нужно и мерљиви); афирмативни – позитивно формулисани, шта је у стању, а не шта није; остварљиви – достижни у односу на предвиђено време за учење.

Иако је РК констатовала да је Стандард 5 испуњен, остаје простора да се у будуће квалитативно унапреде силабуси у оним елементима који подразумевају програмирање и планирање дидактичко-методичких елемената, посебно пажљиво треба планирати исходе предмета у погледу формулација, конкретизације и опсега, а у складу са дидактичко-методичким захтевима високошколске наставне праксе. РК сугерише ВШУ да у исходима наведе конкретна знања, вештине, способности које је студент стичео на предмету.

Рецензентска комисија закључује да је распоред предмета по семестрима, фонд часова и број ЕСПБ одговарајући; да је утврђена правилност заступљености различитих група предмета у студијском програму према препорученим процентима, да је број часова активне наставе и предавања одговарајући, као и фактор изборности на студијском програму ДАС Археологија. Опис предмета са називом, типом предмета, годином и семестром студија, број ЕСПБ, наведено име наставника, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предусловима за похађање предмета, садржај

предмета, препоручена литература, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања су код одређеног броја предмета испуњени.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

РК наводи да сје СП усаглашен са међународним студијским програмима које је ВШУ навела као компаративне са са ДАС Археологије.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 8.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: *Упис студената*

Табела 7.1. пружа преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године – У табели су представљени подаци за 2019/2020, 2018/2019. и 2017/2018. школску годину, са приближним бројем уписаних студената сваке године.

Школске 2019/2020. уписано је 48 кандидата који су остварили просек оцена 9,73, 2018/2019. уписано је 46 кандидата који су остварили просек оцена 9,86 и 2017/2018. је уписано 49 кандидата који су остварили просек оцена 9,86. Планирани број студената да се упише у наредну школску годину је 10.

Прилог 7.1. је заправо Конкурс за упис на докторске студије (ако је започела њихова реализација) на факултетима Универзитета у Београду у школској 2020/21. години.

Овим документом дати су општи параметри за упис докторских студија на свим факултетима Универзитета у Београду, па се то односи и на овај студијски програм.

Докторске студије морају садржати предмете у укупном обиму од најмање 180 ЕСПБ. У општим условима конкурса дати су услови које кандидати морају испунити како би уписали докторске студије.

Посебно је дефинисано како се врши упис лица са академским звањем магистар наука на докторске студије и упис лица која су започела докторске студије у истој или сродној научној области. Кроз мерила за утврђивање редоследа кандидата јасно је представљен редослед уписа кандидата, а други услови који нису дефинисани овим Конкурсом, установа прописује општим актом.

Дефинисани су рокови и начин подношења жалби за цео процес уписа.

Део Конкурса односи се на упис студената уопште, уписа страних студената, држављана Србије који су претходно образовање завршили у иностранству, упис лица са инвалидитетом. Дефинисана су два уписна рока, а након тога и остале одредбе.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Табела 8.1. јесте Листа одбрањених докторских дисертација у установи у претходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање. Уз њу иду у следеће табеле: Табела 8.1а. Листа одбрањених докторских дисертација са објављеним резултатима – 2017/18; Табела 8.1б. Листа одбрањених докторских дисертација са објављеним резултатима – 2018/19. и Табела 8.1в. Листа одбрањених докторских дисертација са објављеним резултатима – 2019/20.

У датим табелама је дата категоризација публикација према класификацији ресорног Министарства просвете, науке и технолошког развоја за 14 публикација које припадају студентима са студијског програма Археологија.

Прилог 8.1. је део Статута који се односи на докторске студије. У датом прилогу дефинишу се правила докторских студија на Филозофском факултету. Концизно је представљен ток докторских студија. Студент који одбрани докторску дисертацију стиче научни назив: доктор наука – археолошке науке.

Прилог 8.2. је правилник самосталне и високошколске установе о оцени докторске дисертације и приложен је документ *Правила докторских академских студија* Филозофског факултета. Дефинисани су упис на докторске студије на основу конкурса (где је главна теза 300 ЕСПБ бодова неопходних како би кандидат могао да конкурише за упис, и други критеријуми неопходни за конкурисање као што је број научних радова, али и друге одредбе Закона), дефинисан је начин рангирања кандидата при упису, објашњава се упис на докторске студије као наставак магистарских студија, као и поступак одобрења наставка студија. Детаљно су елаборирана правила докторских академских студија, тако да студент има комплетне информације о начину студирања на докторским академским студијама.

Поступак одбране и оцене докторске дисертације је детаљно представљен у овом документу.

У Прилогу 8.3. Правилнику о докторским студијама су детаљно појашњена правила која студент мора поштовати током целог школовања, од уписа до одбране дисертације.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: Наставно особље

Број наставника усклађен је са потребама програма имајући у виду стандарде. Наиме, сви наставници који учествују у извођењу наставе на студијском програму докторских студија ангажовани су са пуним радним односом. Такођер, сви наставници укључени су у научноистраживачке пројекте.

Сви су наставници компетентни за предмете које изводе на основу приложених референци и у складу са стандардима за дато научно поље.

У зависности од планираног броја студената на студијском програму могуће је обезбеђење довољног броја ментора и то на начин да компетенције ментора одговарају стандардима у оквиру датог научног поља.

Као потенцијални ментори наводе се деветнаест (19) наставника. Сви ови наставници испуњавају захтев да сваки ментор има најмање пет научних радова, објављених или прихваћених за објављивање у научним часописима из одговарајуће области студијског програма са листе министарства надлежног за науку, у последњих 10 година.

Студенти докторских студија археологије добро се оспособљавају за самостални научни рад у зависности од броја компетентних наставника, а посебно ментора.

Са обзиром на наведено у институционалном самовредновању у вези са стандардом 7: Квалитет наставника и сарадника може да се закључи да је овај стандард испуњен те да поштовање мера, поступака, правилника, као и статута Филозофског Факултета и Универзитета у Београду те Закона о високом образовању Републике Србије гарантује обезбеђење квалитета овога студијског програма на Филозофском факултету Универзитета у Београду. Иако су мере за побољшање овога стандарда које предлаже Филозофски факултет добре оне се могу још побољшати, посебно у односу на обезбеђење потпуне анонимности студентске анкете о квалитету рада и наставе на Факултету те

повећања броја студената који испуњавању анкету; у тренутном начину анкетирања нису добивени подаци од великог броја студената. Краткорочно и дугорочно се чини важним да Филозофски факултет осмисли програме мотивације и награђивања научника који значајно промовишу и репрезентирају Факултет и Универзитет у иностранству кроз сарадњу у научним пројектима, стручним активностима, одржавање наставе и слично.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

У табели 10.1 представљена је Листа опреме која се користи у научноистраживачком раду. У питању су 4 десктоп рачунара, 6 лаптоп компјутера, 2 фотоапарата, 4 скенера, 4 штампача и 2 таблета за научноистраживачки рад.

На основу података датих у табелама и прилозима РК закључује да Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду има простор за извођење докторских студија у складу са стандардом (2,1 м² по студенту). У Табели 10.2 дата је квадратура простора у коме се изводи настава – 310.30 м² (слушаонице, учионице и компјутерске лабораторије). Такође, дат је и број места – 187. У Табели 7.2 дат је укупан број студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године – укупно 143. У Прилогу 10.1 представљен је План и буџет предвиђен за реализацију научноистраживачког рада, док је у Прилогу 10.2 дато је укупно 12 уговора о сарадњи са другим високошколским установама и акредитованим институтима и међународним организацијама, листа на којој су наведене 23 институције са којима је Филозофски факултет Универзитета у Београду остварио сарадњу у оквиру заједничких пројеката, и листа на којој су наведена 44 универзитета са којима је Филозофски факултет Универзитета у Београду остварио сарадњу у оквиру размене студената, наставног и ненаставног особља. Прилогу 10.3 даје увид у доступне базе података и библиотечки ресурси.

Ова високошколска установа је доставила у посебном фолдеру табеле и прилоге за Високошколску установу и то: Стандард 9. Простор и опрема (Табеле 9.1–9.3 и Прилози 9.1–9.2).

Прилог 9.2 износи списак од укупно 52 уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи – наставници који држе наставу на Одељењу за археологију. У Прилогу 9.2а приложен је списак од укупно 12 објављених монографија, уџбеника и других публикација у издању Филозофског факултета чији су аутори наставници који учествују у извођењу наставе на Одељењу за археологију.

У Табели 9.2 дата је листа вредније опреме која се користи у наставном процесу у високошколској установи, а у Табели 11.2 листа рачунара коју користе наставници и студенти Одељења за археологију (укупно 65 десктоп компјутера).

РК је утврдила, на основу поднете документације и након посете установи, да су за извођење студијског програма докторских студија обезбеђени потребни кадровски, просторни, технички и библиотечки ресурси. Факултет располаже слушаоницама, учионицама, компјутерском лабораторијом, библиотекама, читаоницама и другим простором потребним за реализацију студијског програма. Такође, сама зграда Филозофског факултета пројектована је тако да студенти и професори, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем, могу имати приступ свим учионицама и библиотекама.

Одељење поседује одговарајућу техничку опрему: графоскопе, компјутере, видео-пројекторе, штампаче, итд. Све учионице опремљене су компјутерима и ЛЦД пројекторима. Студенти имају на располагању и рачунарске учионице, са могућношћу

коришћења интернет мреже. Обезбеђена је сва потребна техничка опрема за савремено извођење наставе. На факултету је развијена и рачунарска мрежа која омогућава наставницима, сарадницима и студентима коришћење доступних електронских база података, међународних часописа и друге релевантне литературе, што је РК нарочито похвалила.

Библиотека Одељења за археологију Филозофског факултета располаже богатим фондом библиотечких јединица, који обухвата сву релевантну литературу предвиђену програмима студијских предмета. За сваки предмет постоји довољан број примерака уџбеничке и друге литературе. Међутим, као рецензент, сматрам да би требало додатно обогатити фонд библиотечких јединица, као и повећати издавање монографија и уџбеника запослених на Одељењу за археологију.

РК је оценила и делове Извештаја о самовредновању релевантне за овај стандард и утврдила следеће:

Самовредновање – Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Одељењу за археологију је на високом нивоу. Било би пожељно повећати већ постојеће капацитете.

Самовредновање – Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке је на завидном нивоу.

Самовредновање – Стандард 11: Квалитет простора и опреме је на високом нивоу.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Филозофски факултет редовно и систематично прати, према предлагачу студијског програма, квалитет програма према процедури која је прецизирана посебним Правилником. Послове вредновања обавља комисија коју чине представници наставника, ненаставног особља и студената. Комисија припрема Извештај о самовредновању на основу кога се одлучује о мерама за унапређивање квалитета (курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања, уџбеника, литературе). У рад је укључена и Одељењска комисија, која посебно разматра студијски програм и даје предлоге за његово осавремењавање. Уз ово, наставници примењују различите поступке евалуације наставе и на основу резултата евалуације развијају и мењају програме наставних предмета, при чему посебно воде рачуна о мишљењу студената о квалитету програма и наставе. Према исто, студенти активно учествују у процесу вредновања квалитета студијског програма и сваког семестра оцењују педагошки рад наставника.

Приложени су Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет, Извештај о резултатима самовредновања Установе и Одлука о усвојеном Извештају о самовредновању и приложеним документима за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета - Установе, Правилник о уџбеницима на Установи и Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (Табела 11.1 и Прилози 11.1-4).

Приложена је Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења која је обављена током октобра 2020. године. Свршени студенти су дали просечну оцену 4,72. (Прилог 11.2), а послодавци 4.48 за сва три нивоа студирања (Прилог 11.2а). Самовредновање Филозофског факултета Универзитета у Београду је дато у оквиру Извештаја о самовредновању. У овом извештају приказане су квантификационе процене за сваки од наведених стандарда: 1 (Стратегија обезбеђења квалитета), 2 (Стандарди и поступци за

обезбеђење квалитета), 3 (Систем обезбеђења квалитета), 5 (Квалитет наставног процеса), 6 (Квалитет научно-истраживачког уметничког и стручног рада), 13 (Улога студената у самовредновању и провери квалитета) и 14 (Систематско праћење и периодична провера квалитета). За сваки од стандарда дате су уочене предности и слабости, као и могућности и опасности (SWOT анализа) које су квантификоване за сваку извршену анализу. Уочава се спремност за побољшање свих наведених стандарда.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 7.

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Јавност у раду

Дисертације су јавно објављен на веб страници Националног репозиторијум дисертација у Србији (НарДУС) заједничког портала свих докторских дисертација и извештаја комисија о њиховој оцени, на универзитетима у Србији. Ово тело је установљено на основу Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању донетог септембра 2014. године

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 8.

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- Учинити доступним листе ментора са подацима о њиховим квалификацијама и ангажовању на студијском програму.
- Уочено је да у одређеном броју силабуса нису адекватно приказани исходи који се формулишу у форми активних глагола којим се описује шта тачно студент зна (разуме), шта је у стању да уради под одређеним околностима и како се понаша и/или које карактеристике испољава у односу на оно што ради (ставови, вредности, оријентације). Карактеристике исхода учења: разумљиви – прецизни и јасно формулисани да спрече различита тумачења; релевантни – усклађени са развојним и професионалним карактеристикама и нивом знања студената; конкретни – омогућују адекватну организацију наставе и проверу постигнућа; проверљиви (не нужно и мерљиви); афирмативни – позитивно формулисани, шта је у стању, а не шта није; остварљиви – достижни у односу на предвиђено време за учење. Сваки исход треба да у исказу да има глагол. Искази треба да описују радњу, оно за шта ће што ће студент бити оспособљен да уради на крају одређеног периода студија (зна, разуме, примењује, анализира, критички вреднује, креира) односно које компетенције су стечене у оквиру датог предмета (знања, вештине, ставови, способности).
- Остаје простора да се у будуће квалитативно унапреде силабуси у оним елементима који подразумевају програмирање и планирање дидактичко-методичких елемената, посебно пажљиво треба планирати исходе предмета у погледу формулација, конкретизације и опсега, а у складу са дидактичко-методичким захтевима високошколске наставне праксе. На пример: 006 ОХД 528 ОХД524 - Трговина и размена у археологији - Формулација исхода није адекватна (“По окончању предмет студенти ће се упознати са теоријским оквирима једног од најважнијих археолошких проблема: препознавања и интерпретације размене и трговине у археологији”). Наводи се да ће се “студенти упознати... по окончању предмета”, а уобичајено је да се студент упознаје са предметним садржајима и усваја их у току трајања курса, а по

окончању предмета. Такође, осим што се упознају са предметним садржајима, потребно је навести у исходима која су то конкретна знања, вештине, способности које је студент стекао на предмету.

- Са обзиром на наведено у институционалном самовредновању у вези са стандардом 7: Квалитет наставника и сарадника може да се закључи да је овај стандард испуњен те да поштовање мера, поступака, правилника, као и статута Филозофског Факултета и Универзитета у Београду те Закона о високом образовању Републике Србије гарантује обезбеђење квалитета овога студијског програма на Филозофском факултету Универзитета у Београду. Иако су мере за побољшање овога стандарда које предлаже Филозофски факултет добре оне се могу још побољшати, посебно у односу на обезбеђење потпуне анонимности студентске анкете о квалитети рада и наставе на Факултету те повећања броја студената који испуњавању анкету; у тренутном начину анкетирања нису добивени подаци од великог броја студената. Краткорочно и дугорочно се чини важним да Филозофски факултет осмисли програме мотивације и награђивања научника који значајно промовишу и репрезентирају Факултет и Универзитет у иностранству кроз сарадњу у научним пројектима, стручним активностима, одржавање наставе и слично.
- Библиотека Одељења за археологију Филозофског факултета располаже богатим фондом библиотечких јединица, који обухвата сву релевантну литературу предвиђену програмима студијских предмета. За сваки предмет постоји довољан број примерака уџбеничке и друге литературе. Међутим, РК сматра да би требало додатно обогатити фонд библиотечких јединица, као и повећати издавање монографија и уџбеника запослених на Одељењу за археологију.

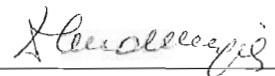
На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној дана 28. 10. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) - Археологија**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки